Гүзәл Башҡортостаныбыҙ – изге төйәгебеҙ.

Тәү төйәгем – Әсә ҡуйыны булһа,

Башҡортостан минең һулышым!

Йән өргән бит гүзәл тәбиғәтең,

Шуға изге минең булмышым!

Башҡортостан!.. Ҡайһылай матур һүҙ. Юҡ һүҙ генә лә түгел, ә ғорур яңғыраған, бай тәбиғәтле Урал тауҙарында урынлашҡан, изге тыуған ерем. Халҡыбыҙҙың сал тарихын, үҙенсәлекле көнитмешен хәтерләткән изге төйәгебеҙ – Башҡортостаныбыҙ тураһында бәйән итмәксемен. Беҙҙең республика гүзәл тәбиғәте, легендаларҙа данланғанса ифрат бай, тарихлы, үҙ төбәгенә йәне – тәне менән фиҙа ҡылған, матур күңелле, алсаҡ йөҙлө, ҡунаҡсыл халҡы менән мәңгелек! Мәңгелек сөнки, халҡым бер ваҡытта ла үҙ тарихын онотмаған. Мәңгелек сөнки, башҡортом бер ваҡытта ла үҙ милләтен, телен сит күрмәгән.

Тел – тере шишмә – үлмәгән,

Бөгөнгә еткән.

(Б. Бикбай)

Эйе, ошо рухландырҡыс шишмә – туған тел изге төйәгебеҙҙең иң ҙур байлығы. Халҡыбыҙҙың элек – электән кешелек тормошонда тотҡан урынын юғары баһалаған. Телде яҡшы белгән замандаштарын данлаған, уларҙан үрнәк алырға саҡырған, һүҙҙең, телдең тәрбиәүи көсөн урынлы ҡулланырға өйрәткән. Ысынлап та, туған телде яратыу – Тыуған илде, әсә – атаны яратыу менән бер. Юҡҡа ғына туған телде – әсә теле тип йөрөтмәгәндәр шул. Телдең иң төп үҙенсәлеге – милләт үҫешенә ҡайтып ҡала. Кешелек тормошонда килеп тыуған ауыр мәлдәрҙә тел ярҙамында сетерекле мәсьәләләр, бәхәстәр хәл ителгән. Ауыр яу мәлдәрендә, илебеҙгә дошман аяғы баҫҡанда, йыйындарҙа атаҡлы сәсәндәребеҙ ошо туған тел

ярҙамында мөрәжәғәт иткәндәр, ил һаҡларға саҡырғандар, батырлыҡҡа рухландырғандар, татыулыҡҡа, изгелеккә өндәгәндәр. Телебеҙ халыҡты бер бөтөн итеп ойошторған, уның кемлеген бар донъяға таныттан, башҡа милләт халҡы менән аралаштырған. Милләттәр, дәүләттәр араһында изге юл – дуҫлыҡ юлы һалған, илһөйәрлекте яҡлаған һәм данлаған.

Һөй иленде, һөй һин үҙ телеңде:

Яңғыҙ сәскә ерҙе биҙәмәҫ.

Ер тирмәне ерһеҙ әйләнмәй бит,

Ил тирмәне телһеҙ әйләнмәҫ.

(С. Әбүзәров)

Туған тел – ата – бабаларыбыҙҙан ҡалған рухи мираҫыбыҙ, байлығыбыҙ, булмышыбыҙ.

Гүзәл Башҡортостаныбыҙҙың булмышы ул ғына ла түгел. Изге төйәгебеҙҙең йәшәйешен төрлө өлкәлә матур биҙәгән тарыш халҡымды, Башҡортостан ынйылары булып янған яҡты йондоҙҙарҙы, мәңгелек дан һаҡлаясаҡ милле бәтырҙарҙы, йырланасаҡ оҙон көйҙәрҙе Уралтауҙары йөҙөндә күрергә була.

Бер уҡыусының яҙмаһында ла, шул фекер сағыла:

“-Уралтау... Мең төрлө сәскә, ҡош тауыштары, шишмә сылтырауы, һыҙылып ал таң атыуы, алһыуланып шәфәк һыҙылыу, әллә ниндәй сихри биҙәктәр яһап, болоттар йөҙөүе – бөтәһе лә мине һоҡландыра. Ошондай сихри гүзәллек батшалығында тыуыуымы, йәшәүемә шатланам да, ғорурланам да”.

Эйе, мин дә был һүҙҙәргә ихлас ҡушылам. Башҡортостан ерлеге генә көйһөҙҙәрҙе моңло итә, һүҙһеҙҙәрҙе телле итә, һөнәрһеҙҙе оҫта итә, ҡурҡаҡтарҙы батыр итә. Шулай итеп төйәкһеҙҙе илле итә.

Башҡорт халыҡ ижадының ҡайһы ғына әҫәре менән танышмайым, әлеге һүҙҙәремә дәлиллек табам. Изге төйәгемдең таҙа, саф һауаһы ла, иркен, киң, уңышлы ере лә, ер аҫты ҡаҙылма байлыҡтары ла минең булмышымды байыта. Шәжәрә ағасы булып, тамырымды нығыта, киләсәгемде йәшәтә.

Башҡортостанымдың бөтмәҫ – төкәнмәҫ мөғжизәләрен иҫәпкә алмай тороп, тыуған ер төшөнсәһен аңлау бик яҙыҡ булыр. Илгенәмдең ете мөғжизәһе генә лә, онотолмаҫлыҡ тарих, юйылмаҫлыҡ сағыу биҙәк.

Ошондай матур республикамда татыу, дуҫ булып ҡына йәшәгәндә, тырышып яҡшы уҡығанда, тәрбиәле, иманлы уҡыусылар булғанда ғына изге төйәгебеҙ бер ваҡатта ла ҡотһоҙланмаҫ. Киреһенсә сәскә атыр. Ата - бабаларыбыҙҙың аманаттарына тоғро ҡалып, илебеҙгә буласаҡ шәхестәр булып үҫәйек!

Изге төйәгебеҙҙең нурын ебәрмәйек!

Мостафина Ф. Х. исемендәге

20 – се Өфө ҡала башҡорт

гимназияһының 8 класс

уҡыусыһы Рафиков Ильнар.